Виходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвской“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвской“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 194. | Нинѣ: м. гр. Іоана Кр. рим. Миколая | Завтра: Алекс. Іоан. Прота | Субота 29 серпня (10 вересня) 1892. | Всхôдъ сонця 5 г. 31 м.; заходъ 6 г. 21 м. Баром. 763 терм. + 28 4° + 9 0°. | Рôкъ II.

Ситуація на всходѣ.

Пôдчасъ коли на заходѣ Европѣ настала глубока тишина, середъ котрои чути хиба радôстнѣ вôдзывы о 21-лѣтнôй господарцѣ французскои републики та и о тôмъ, що Франція нинѣ не сама, бо мае ще й могучого союзника — коли середъ тои тишины президентъ французскои републики обôймае школярика въ россійскôмъ костюмѣ и кричить на весь голосъ, якъ бы на то, щобы всѣ его почули, що вôнъ обнимае цѣлу Россію, то на всходѣ не може все таки притихнути, и тамъ що разъ вынырають справы, котрѣ хочь не дуже лякають свѣтъ политичный, то все таки его непокоять. Отъ такъ вынырнула была теперь и египетска справа.

Рѣчь то зовсѣмъ природна, що завсѣгды вѣримо въ то, чого бажаемо. Такъ дѣе ся и зô справою египетскою. Франція, Россія, ну, розумѣе ся, и Туреччина радѣ бы дуже, щобы Анґлія уступила ся зъ Египту. Французска праса розпустила навѣть была сими днями вѣсть, що анґлійска залога въ Каірѣ дôстала вже приказъ выносити ся зъ вôдтамъ. Вѣсть та однакожь була за скора, показалась передвчасна; надѣя на Ґлѣдстона и его политику завела всѣхъ, бо бюро Райтера розголосило заразъ по всѣмъ свѣтѣ, що вѣсть та есть зовсѣмъ безосновна. Та й не могло инакше бути; трудно навѣть собѣ погадати, щобы Ґлѣдстонъ бувъ на стôлько необачный, абы выпустивъ зъ рукъ край, котрый уважаесь ключемъ до найбôльшихъ анґлійскихъ посѣлостей въ Азіи. Вправдѣ Дільке заповѣвъ, що поставить въ парляментѣ внесене, щобы Анґлія уступила ся зъ Египту, але о тôмъ его проектѣ Ґлѣдстонъ ще й не подумавъ. Туреччина напирае въ правдѣ на то, щобы Анґлія уступила ся зъ Египту, але Анґлійцямъ не спѣшно. Кажуть, що коли султанъ не давно тому казавъ запытати ся въ Лондонѣ, коли Анґлія вôдкличе свое войско зъ Египту, то ему на то вôдповѣли, що ажь въ цвѣтни 1893 р. Россійска праса смѣесь теперь зъ тои вôдповѣди и называе еѣ цвѣтнымъ жартомъ. Одна лишь поки що настала змѣна въ египетскôй политицѣ Ґлѣдстона; ото вôнъ спротививъ ся тому, щобы высилати експедицію до Судану и здобувати сей край на ново для Египту. Въ прочôмъ остаесь все по давному и французска праса безъ потребы занепокоила Европу.

Друга цѣкава справа на всходѣ то справа афґаньска. Звѣстно вже, що Россія пôдôйшла въ Азіи на якихъ 12 до 15 миль до границь анґлійскихъ посѣлостей. То не мало налякало Анґлію. Рознеслась була навѣть чутка, що зъ Анґліи выслано вже кôлькадесять тысячѣвъ карабінôвъ та богато амуниціѣ до Индій, що индійска армія мае бути змобілізована и т. д. Тымчасомъ наспѣла недавно тому вѣсть, що россійске правительство пояснило въ Лондонѣ цѣлу справу и представило походъ Йонова на Памірѣ яко невинну експедицію наукову. Здаесь, що то успокоило Ґлѣдстона, а цѣлый свѣтъ смѣе ся теперь зъ Анґліѣ и каже, що она дала ся знову Россіи вывести въ поле. Змаганя Россіѣ въ середнôй Азіи суть зовсѣмъ яснѣ, она стремить консеквентно и енергічно до одної цѣли: заняти тѣ краѣ, якѣ ще дѣлять еѣ вôдъ анґлійскихъ посѣлостей; она успокоюе Анґлію а тымчасомъ робить все тихцемъ, щобы вôдтакъ выступити зъ довершенымъ фактомъ.

Якъ глядять въ Россіи на справы въ середнôй Азіи, видко найлѣпше зъ того, що написала недавно тому московска ґазета: „Може вже не далекій часъ — каже згадана ґазета — до залагодженя середно-азійскои справы и до установленя певнои границѣ мѣжь Россіею а анґлійскими посѣлостями. Нехай щезнуть штучнѣ комбінаціи, якъ Афґаністанъ, Памірь, Кашміръ... Тогды можна буде нарушене границѣ уважати за причину до войны якъ то н. пр. стало ся нарушене нѣмецко-французскои границѣ.“ Теперь вже и въ Анґліи приходять до того переконаня, що коли на мѣсце Ґірса прийде Шишкінъ, то справы въ середнôй Азіи залагодять ся остаточно хиба лишь въ повысшій способъ.

Переглядъ политичный.

Нинѣ въ полудне розпочинають ся засѣданя Сойму. Зô взглядôвъ чисто технічныхъ есьмо змушенѣ подавати справоздане о день пôзнѣйше. — Зачувати, що теперѣшна сесія потревае всего лишь три недѣлѣ и по залагодженю буджету буде вôдрочена.

Буджетъ ческого королевства вже уложеный и выказуе въ выдаткахъ 13·5 міліоновъ. На покрыте тои сумы суть поборы зъ майна краевого въ сумѣ 900.000 зр. Рента въ сумѣ 12·5 міліона мае бути покрыта додаткомъ 39 кр. до податкôвъ и ухваленою торôкъ позичкою.

Figaro доносить, що въ розговорѣ межи Рібôтомъ а Фрейсінетомъ зъ одной стороны, а Ґірсомъ и Моренгаймомъ зъ другои, обговорювано и установлено способъ спôльного поступованя въ справѣ египетскôй.

Царска родина выѣхала вчера на довшій часъ до Ивангороду въ Царствѣ польскôмъ.

1

Горѣючѣ звѣзды.

I.

Нова звѣзда на небѣ. — Теорія Ляпляса, або, якъ повстають звѣзды. — Сонце и сонѣчна система планетарна. — Марсъ, юпітеръ и сатурнъ. — Сталѣ звѣзды або сонця. — Будова сонця и его свѣтло.

Чудеса дѣють ся на земли й небѣ! Лишь той ихъ хиба не видить, чий духъ прибила груба темнота и хто крутить ся по божôмъ свѣтѣ, якъ та бездушна машина, котру заедно треба пôдмащувати, щобы якійсь часъ, доки не розлетить ся, добре обертала ся. А вже найбôльшѣ чудеса видко на небѣ, засѣянôмъ нôчною порою міліярдами ясныхъ зôрокъ, зъ котрыхъ кожда окремо есть величезнымъ, для насъ майже зовсѣмъ непонятнымъ свѣтомъ. Чоловѣка бере якась непоборима охота розвѣдати, що то тамъ може бути на однôй або другôй зôрцѣ и вôнъ пôдносить голову въ гору та дивить ся и дивить ся, ажь наконець утомленый и не въ силѣ нѣчого добачити, спускае голову въ долину и шукае заспокоеня своеи цѣкавости на матери-земли, зъ котрою тѣсно звязане его житѣ.

А всежь таки, хочь и якъ трудно чоловѣкови спôзнати той позаземный свѣтъ, слѣдить вôнъ и дальше неутомимо за нимъ и радъ, коли годенъ бодай малесеньку дрôбку зъ него спôзнати й пôсля свого розуму собѣ пояснити. Колижь стрѣтить тутъ инколи щось надзвычайного, щось небувалого, щось, чого доси ще не видѣвъ, то зъ подвôйною радостію, зъ подвôйною силою кидаесь на нове зъявище и не спочивае, доки ажь и того не зровумѣе, не розъяснить собѣ его на свôй ладъ. Такъ то було зъ початкомъ сего року, коли на небѣ появилась була якась нова звѣзда. Анґлійскій ученый Higgins предложивъ вже лондоньскôй академіи наукъ свои розслѣды сего зъявища, тожь користаемо зъ сеи нагоды и беремось дещо о нихъ розказати, а попри то розповѣсти де що и про другѣ дуже цѣкавѣ зъявища въ позаземнôмъ свѣтѣ, котрѣ стоять въ тѣснôй звязи изъ сими найновѣйшими зъявищемъ.

Ще въ першихъ дняхъ лютого сего року доглянули були звѣздарѣ дуже рѣдке зъявище на небѣ. Ото майже по серединѣ мѣжь громадою звѣздъ, котру нашѣ люде звуть звычайно „косарями“ (по звѣздарски — Оріонъ) а громадою, що называесь малымъ возомъ (по звѣздарски — малый медвѣдь), есть громада звѣздъ звана вôзникомъ (Auriga). Въ сѣмъ вôзнику отже появилась була около 2 лютого с. р. досыть ясна звѣзда, котрои тамъ доси не було, або бодай не було видко. Бувало вже й давнѣйшими роками, — розумѣесь, дуже рѣдко,— що на небѣ заяснѣла нараз якась нова звѣзда. Найцѣкавѣйше того рода зъявище звѣстне зъ 1572 р. Славный звѣздарь Тихо выйшовши того року дня 11 падолиста вечеромъ изъ своеи хемічнои робôтнѣ на улицю, побачивъ въ громадѣ звѣздъ, званôй Касіопея, якусь нову звѣзду и такъ розповѣдае про се зъявище:

„Коли я своимъ звычаемъ глянувъ на добре менѣ звѣстный звôдъ неба, побачивъ я на мое превелике диво пôдъ самымъ вершкомъ неба ясну звѣзду невиданои доси величины. Я самъ своимъ очамъ не вѣривъ, приклнкавъ чимъ скорше своихъ робôтникôвъ, задержавъ селянъ, що ѣхали улицею и всѣхъ ихъ пытавъ, чи они видять ту звѣзду, що горить на небѣ“. Звѣзда була зовсѣмъ чиста, найменша мрака еѣ не окружала и свѣтила дуже ясно, такъ ясно, якъ вечѣрна зоря (Венусъ) въ своимъ найбôльшôмъ свѣтлѣ. Люде, що мали добрѣ очи, видѣли ту звѣзду при чистôмъ воздусѣ въ бѣлый день, въ само полудне. Въ ночи, коли небо було покрыте хмарами и коли анѣ одной иншои зôрки не було видко, можна було ще видѣти ту звѣзду навѣть зъ пôдъ хмаръ. Въ грудни почало свѣтло еѣ слабнути и стало жовте, на весну 1573 р. стало оно червоне, подôбно якъ у Марса, въ маю було оно знову бѣлѣйше, въ сѣчни 1574 р. свѣтила

Швайцарска рада звязкова зажадала на дальше закупно карабінôвъ додатково кредиту въ сумѣ 2,925.000 франкôвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 9 вересня.

— **Радôсть въ родинѣ Найдост. Архікн. Леопольда Сальватора.** Єѣ цѣс. и кор. Высокôсть Найдостойнѣйша Архікняг. Блянка, Жена Єго цѣс. и кор. Высокости Найдост. Архікн. Леопольда Сальватора, повила у Львовѣ нинѣ о год. пôвъ до шестои въ рана, Доньку. Найдостойнѣйша Архікнягиня якъ и новонароджена Архікняжна мають ся зовсѣмъ добре.

— **До рускои ґімназіѣ у Львовѣ** вписало ся на шкôльный 1892/93-ый рôкъ ученикôвъ: До приготовляючои клясы 53, до I-ои клясы 133, до II-ои клясы 81, до III-ои клясы 58, до IV-ои клясы 46, до V-ои клясы 65, до VI-ои клясы 45, до VII-ои клясы 38, до VIII- клясы 31, — разомъ вписало ся 550 ученикôвъ. Кôлькохъ ученикôвъ робить ще вступни испыты. Кождого Русина зрадує цифра 133 ученикôвъ записаныхъ сего року до I-ои клясы. Число се свѣдчить о красномъ розвою рускои ґімназіѣ львôвскои.

— **Вписы** до першои клясы рускои ґімназіѣ въ Коломыи тревають до дня 15 с. м.

— **Трети загальни зборы читальнѣ „Надѣя“** въ Порохнику (въ повѣтѣ ярославскôмъ) вôдбулись въ день св. Преображенія. Члены зôйшли ся о годинѣ 5-ôй по вечѣрни до дому Илиѣ Гробельского, найстаршого мѣщанина, котрый уже третій рôкъ вôдступає даромъ помѣщенє для читальнѣ, за що єму найсердечнѣйша подяка вôдъ членôвъ читальнѣ, бо коли бы прийшло и помѣщенє оплачувати, то читальня на 21 членôвъ не мала бы зъ чого платити. Членôвъ повитавъ Кость Гробельскій короткимъ вôдчитомъ, закôнчивши многолѣтємъ Найяснѣйшому Монархови. Члены вôдспѣвали тричи „многая лѣта“. При маленькôй гостинѣ вôдспѣвано ще кôлька пѣсень и участники пôзнымъ вечеромъ розôйшлись до дому. До выдѣлу читальнѣ выбрани: Мих. Гробельскій головою, Гавр. Прокоповичь заступникомъ головы, Мих. Щуплатъ секретаремъ, Николай Фиґель касієромъ, Ив. Карпякъ бібліотекаремъ, а Волод. Гробельскій и Павло Бакъ выдѣловыми.

— **Огнѣ.** Дня 5 с. м. минуло якъ разъ чотири роки, якъ цѣле село Ульвôвокъ згорѣло, а лишилась тôлько сама церковъ. И ось въ ту сумну рôчницю дня 5 с. м., коли ще по давнôмъ пожарѣ лишили ся незатерти слѣды, повставъ знову огонь и то въ самôй церквѣ. Се було о год. 5 по полудни. Вѣтеръ дувъ такій, що о ратованю рѣчей въ церкви и о гашеню не могла бути и мова. Огонь перекинувъ ся на сусѣдни домы, громадску канцелярію и шпихлѣръ. Щастє, що охрестни сторожѣ огневи прибули зъ 11 сикавками и загасили огонь; инакше цѣле село було бы вновъ погорѣло. Церковъ збудована ще въ 1671 р. згорѣла до тла, а въ церквѣ було цѣнныхъ рѣчей на 5000 зр. Цѣла шкода выносить 10.000 зр., а асекурація ледви 1.200 зр. — Дня 5 с. м. упали въ Шельпакахъ черезъ пустоту дѣтей жертвою огню 2 цѣли господарства. Погорѣли всѣ забудованя изъ звеженымъ збôжемъ дяка и сусѣда коваля. Пятилѣтный хлопець, братаничь дяка, зôйшовши ся зъ другумъ хлопчикомъ, дôставъ сѣрничка и сказавъ: „Ходи, бо я буду палити стôжокъ“. Що сказавъ, то й зробивъ. При посусѣ и сильнôмъ вѣтрѣ обгорнувъ поломѣнь въ одну мінуту стôжокъ а дальше перекинувъ ся на хату сусѣда коваля. Щастє, що по сторонѣ вѣтру не було въ найблившôмъ сусѣдствѣ бôльше хатъ, бо єсли-бъ лишь одна ще хата була заняла ся, певно мусѣла бы бôльша половина села статись жертвою огню. Снôпокъ вырваный зъ огнемъ кинуло на 12-ту хату, але въ першôй хвили одною коновкою воды загашено єго. Тôлько коваль мавъ убезпеченй будынки, а дякъ нѣчо: погорѣла до нащадка праця родичѣвъ и двохъ братôвъ, котрѝ зъ родичами разомъ мешкали. Якъ всюда, такъ и ту показавъ ся бракъ знарядôвъ до гашеня и непорадность. Мѣсцевый дѣдичь вразъ зô своєю женою лично ратували найбôльше, наражаючись на небезпечнôсть.

— **Не забувають про своихъ.** Громада Русинôвъ въ Боснѣ и Герцеґовинѣ прислала на будову руского театру 100 зр. Зложило ся на тую суму 21 Русинôвъ, котрѝ въ тыхъ краяхъ суть урядниками, лѣкарями, войсковыхи, лѣсничими и т. п. Гарный прикладъ, якъ и на чужинѣ треба тямити про своихъ.

— **Фальшôвниковъ грошей** зловила поліція львôвска. Двохъ зъ нихъ сидить уже въ вязници, а на слѣдъ прочихъ поліція вже впала. Они пôдробляли шѣстки и двѣшѣстки. Въ кôлькохъ домахъ поліція зробила ревізію. Фалшôвники зловлени то жиды; они пôдробляли грошѣ на великій розмѣръ. Слѣдство веде ся.

— **Курка выпорпала грошѣ.** Въ однôмъ селѣ Штокеравъ пôдъ Вѣдяемъ, укравъ бувъ ще 31 мая с. р. тамошный дуже небезпечный злодѣй, якійсь Дворскій, зъ фаху слюсарь, селянинови Лінгартови изъ замкненого на замокъ стола, 290 зр. самыми срѣбными ґульденами и чверть-ґульденами. Спершу не знавъ нѣхто, хто тѝ грошѣ укравъ, але пôдозрѣнє упало заразъ на Дворского; прийшли жандары и арештували єго та знайшли при нѣмъ долото, котрымъ вôнъ замокъ въ столѣ вôдважувавъ. Дворскій уперто вôдпекувавъ ся крадежи, але єго все таки вôдставили до суду и засудили на два роки арешту. Тымчасомъ грошѣ таки були пропали. Ажь ось сими днями побачивъ Лінгартъ, що єго курка выпорпала собѣ въ городѣ ямку, въ котру лягала собѣ, абы трохи охолодити ся вôдъ спеки, а вôдтакъ все єѣ на ново дальше розпорпувала ажь наразъ выпорпала зъ землѣ срѣбный ґульденъ. Коли Лінгартъ то побачивъ, урадувавъ ся дуже, що має таку курку, котра выпорпує єму грошѣ и ставъ на тôмъ мѣсци копати дальше. Якажь була єго радôсть, коли вôнъ за хвилю выкопавъ на тôмъ мѣсци всѣ свои грошѣ, що були тамъ закопанѝ въ перегнитыхъ вже мѣшочкахъ. Коли вôнъ перечисливъ тѝ грошѣ, побачивъ, що неставало всего лишь 1 зр. и 25 кр. Злодѣй, видко, закопавъ бувъ въ тôмъ мѣсци грошѣ, щобы ихъ колись назадъ выкопати, але курка выпорпала ихъ назадъ для свого господаря.

— **Презенту** надання цѣсарского на опорожнену гр. кат. парохію въ Небиловѣ надало ц. к. Намѣстництво о. Михайлови Лопатиньскому, гр. кат. парохови въ Побуку.

— **Опущена.** Минувшои пятницѣ на двôрци зелѣзницѣ въ Перемышли, дуже прикро вразило людей се, якъ якась панѣ, приѣхавши зъ Кракова зъ дволѣтною темною дѣвчинкою, стала шукати за батькомъ сеи дитины, котрый ѣхавъ тымъ самымъ поѣздомъ, и не могла єго найти, бо вôнъ въ дорозѣ десь высѣвъ. Бѣдна жѣнка заливала ся слезами и голосно нарѣкала на обманника, що и звѣвъ єѣ и въ чужôмъ мѣстѣ покинувъ. Ажь найшовъ ся якійсь знакомый батька дитины и той завѣвъ опущену до готелю.

— **Радовецкій купець** В. Р. зôйшовъ зъ розуму черезъ то, що судъ засудивъ єго на шѣсть тыжнѣвъ вязницѣ. Єго вôдвезено до закладу божевôльныхъ.

— **Страшна подѣя** лучила ся тому кôлька днѣвъ у Фльоренціи. Контрольоръ тамошного уряду телеґрафічного Міхель Анджельо, въ розпуки, що недавно жѣнка єму померла, схопивъ двѣ свои донечки на руки и въ очахъ свого тестя кинувъ ся разомъ зъ ними вôкномъ зъ четвертого поверха на улицю. Всѣ троє згинули въ однôй хвили.

— **Чудакъ.** Зъ корабля, що ѣхавъ озеромъ Боденьскимъ, скочивъ въ воду дръ Генрихъ Лютеркортъ и утопивъ ся. Тѣла єго не вôднайдено ще дотеперъ. Покôйникъ бувъ за житя великимъ чудакомъ. Вôнъ мавъ гарный маєтокъ и живъ тôлько зъ процентôвъ, а за житя свого не занимавъ ся нѣчимъ, лише вѣвъ аґітацію противъ поєдинкôвъ и простыхъ (фосфоровыхъ) сѣрникôвъ. Про поєдинки писавъ вôнъ по рôжныхъ часописяхъ и ганивъ ихъ остро. Студентамъ університету, котрѝ обѣцяли єму, що не будуть поєдинкувати ся, дававъ щедрѝ запомоги. А треба знати, що студенты нѣмецкѝ т. зв. буршѣ славнѝ зъ того, що нѣ сѣло, нѣ пало, давай бити ся шаблями за що будь; и коли котрый має лице покраяне и на нѣмъ богато знакôвъ вôдъ шабель, то ще й гордый вôнъ на те. Отожь найшли ся мѣжь ними такѝ, котрѝ волѣли дôставати грошѣ вôдъ Лютеркорта и мати цѣле непорубане лице, и они называли єго по латинѣ приятелемъ академичнои молодежи. Противъ фосфоровыхъ сѣрникôвъ воювавъ вôнъ такъ, що закупувавъ т. зв. шведскѝ (нефосфоровѝ) сѣрники и роздававъ ихъ цѣлыми купами мѣжь людей. Коли була де конскрипція, то вôнъ утѣкавъ зъ мѣста, щобы єго не записали. Притôмъ вôдъ часу до часу, доносивъ до часописей, що померъ и тѣшивъ ся дуже, коли вычитавъ сю вѣстку про себе, а при тôмъ ще про своє житє. Неразъ являла ся въ часописяхъ вѣстка, що вôнъ утѣкъ до Америки и т. п. Вôнъ не мавъ нѣякои родины и нѣхто не знавъ, якимъ правомъ звавъ себе докторомъ. Чому вôдобравъ вôнъ собѣ житє, такожь нѣхто не знає.

— **Волосє выратувало.** Въ Бренербадѣ въ Альпахъ дня 3 с. м. ходила по горахъ донька професора університету въ Вѣдня, дра Бенедикта. Тому що не мала провôдника, то заблудила, а на нещастє ще й упала вô

та звѣзда ще такъ сильно якъ звѣзда 5 ои величины (звѣзда 1-ои величины свѣтить такъ само якъ н. пр. вечѣрна зоря, звѣзда 2 ои величины вже слабше, 3-ои величины ще слабше, и т. д.) а при тôмъ и скрыла ся дуже сильно, ажь наконець въ мартѣ того року щезла зовсѣмъ. Та нова звѣзда стояла недвижимо на однôмъ мѣсци и Тихо означивъ черезъ помѣры докладно то мѣсце. Нинѣ не видко на тôмъ мѣсци нѣякои звѣзды, нема навѣть слѣду зъ неи. Дежь она подѣла ся? Чи згорѣла? А зъ вôдкижь она була взяла ся и длячого могла черезъ кôлька лѣтъ такъ ясно свѣтити?

Въ тыхъ часахъ, коли живъ Тихо, не придумали ще були люде люнетъ и длятого не знали тôлько о звѣздахъ, що мы нинѣ; думали н. пр. що такъ звана „молочна дорога“ на небѣ то свѣтова мрака; нинѣ знаємо, що та молочна дорога — то безчисленне множество бôльшихъ и меншихъ и дуже дрôбныхъ звѣздъ дуже далеко вôдъ землѣ вôддаленыхъ. Тихо думавъ отже, що та нова звѣзда повстала изъ тои свѣтовои мраки въ молочнôй дорозѣ а Нютонъ доказувавъ, що въ безконечнôмъ просторѣ понадъ нами наставъ конець якогось свѣта, що то просто якась звѣзда згорѣла. Зъ вôдки взяла ся та звѣзда Тихого и де она могла подѣти ся, побачимо пôзнѣйше, а поки що вернѣмъ до сегорôчнои новои звѣзды.

Якъ вже сказано, доглянули звѣзхарѣ въ Европѣ зъ початкомъ лютого въ громадѣ вôзника якусь нову звѣзду, котра свѣтила яснымъ, жовтымъ свѣтломъ ажь до кôнця цвѣтня, отже цѣлыхъ три мѣсяцѣ, а вôдтакъ щезла, зовсѣмъ такъ, якъ звѣзда Тихого. Здаєсь однакожь, що она почала була вже далеко скорше свѣтити, а на всякій случай межи 8 а 10 грудня 1891 р., бо коли въ Европѣ фотоґрафовано ту сторону неба, де та звѣзда появила ся, то на тôмъ мѣсци не було видко на фотоґрафічныхъ плытахъ ще анѣ слѣду хочь бы звѣзды 9-ои величины (такои, що єѣ вже голымъ окомъ не видко, хиба лишь черезъ дуже сильну люнету). Колижъ ту саму сторону неба фотоґрафовано дня 10 грудня 1891 р. на звѣздарни въ Кембріджь коло Бостону въ пôвнôчнôй Америцѣ, то на фотоґрафічнôй плытѣ зазначила ся она вже яко звѣзда 5-ои величины.

Зъ вôдкижь взяла ся и ся нова звѣзда що наразъ такъ заяснѣла, и де вôдтакъ подѣла ся? Хибажь она дѣйстно вôдъ чогось наразъ такъ розгорѣла ся, що єѣ свѣтло ажь до насъ дôйшло а вôдтакъ згорѣвши зовсѣмъ щезла? Колибъ такъ дѣйстно було, то выходило бы зъ того, що въ безконечнôмъ просторѣ свѣта настала була якась страшенна катастрофа, така о якôй мы не можемо мати и поняття. Якійже то мусѣвъ бути страшный огонь на тôй звѣздѣ, коли свѣтло вôдъ него ажь до насъ дôйшло а мы не гôднѝ були навѣть вымѣрити, якъ далеко та звѣзда була вôдъ нашои землѣ! Якъ далеко сонце и другѝ планеты вôдъ нашои землѣ, то можемо змѣрити, але вôддаленя тои звѣзды не можна вже було змѣрити — такъ она була далеко вôдъ насъ; блиснула, свѣтила, погасла и щезла — не стало одного свѣта въ безконечнôмъ просторѣ! Чи може бути бôльше чудо? А однакъ слабосильный чоловѣкъ берesь розслѣджати та пояснювати и се чудо. Якъ вôнъ до того забирає ся, будемо старати ся показати въ слѣдуючôмъ.

Де початокъ, а де конець свѣтови? — хтожь то вгадає! Святе письмо намъ каже, зъ вôдки свѣтъ взявъ ся, але чоловѣкъ хотѣвъ бы уявити собѣ ту хвилю, коли духъ божій ожививъ природу, и представляє собѣ єѣ такъ, якъ може єѣ догадувати ся изъ безчисленныхъ зъявищь въ природѣ, якѝ ще нинѣ видить, а котрѝ дають єму способъ доходити, якъ було колись въ далекôй минувшости. Такимъ способомъ дôйшовъ и францускій ученый Ляплясъ до свого здогаду, якъ повстали колись звѣзды, а може ще й нинѣ деякѝ новѝ повстають. Вôнъ каже отже, що колись була доокола нашого сонця величезна маса свѣтовои мраки, котра сягала значно дальше поза то мѣсце, де єсть нинѣ найдальша вôдъ сонця планета, звана Нептуномъ. Требажь знати, що вôдъ сонця до Нептуна єсть 621 міліонôвъ миль и що Нептунъ потребує

скалы. Спадаючи зачипола ся волосємъ о галузє якогось дерева, схопила ся ще й руками єго и такъ висѣла надъ беззоднею кôлька годинъ, поки не надôйшли люде та не зняли єѣ зъ дерева.

— **Звѣрскôсть на дворѣ марокканьского султана.** На дворѣ марокканьского султана въ Февѣ выкрыто послѣдными часами такъ поганый злочинъ, що навѣть тамошнымъ Арабамъ то вже не сподобалось, хочь они до такихъ рѣчей привыкли. Ото найстаршій евнухъ султана убивъ малого невольника въ той сособъ, що зливавъ єму поволи голову кипяткомъ. Слѣдство показало, що есть то вже пятый неволникъ, котрого лютый евнухъ тымъ способомъ убивъ. Султанъ не хотѣвъ укарати своего евнуха за той злочинъ, якъ кажуть, для того, що евнухъ то дуже важна у султана особа, за котру вôнъ мусить дуже дорого платити.

Всячина.

— **Дещо нового о планетахъ.** Якъ разъ коли на иншôмъ мѣсци подаемо обширнѣйшу розвѣдку про звѣзды и планеты, не вôдъ рѣчи буде занотувати тутъ кôлька вѣстей про найновѣйшій обчисленя и вôдкрытя звѣздарскій. Звѣстный францускій звѣздарь Каміль Флямаріонъ въ Парижи предложивъ тамошнôй академіи наукъ цѣкавû свои дослѣды о новыхъ помѣрахъ планеты марса, котрого все ще теперь видко дуже добре на всхôдно-полудневôмъ небѣ. Отже пôсля Флямаріона есть промѣръ марса 6753 кільометры довгій а его поверхня занимае 143 міл. квадр. кільометрôвъ, зъ чого припадае 77 кіл. на суху землю а 60 міл. на воду. Та часть поверхнѣ, на котрôй могли бы вже жити люде, есть отже майже шêсть разôвъ такъ велика якъ Европа. Флямаріонъ доказуе такожь, що теперь видко дуже добре водній каналы на марсѣ; якъ разъ сего року можна ихъ изъ звѣздарнѣ въ Жівізі видѣти якъ найлѣпше. Марсъ буде свѣтити надъ нами ще три мѣсяцѣ. — Дръ Вольфъ вôдкрывъ въ Гайдерберзѣ дня 1 с. м. при помочи фотоґрафіѣ двѣ новû малû планеты; були бы то вже 334-та и 335-та мала планета зъ ряду.

— **Коли брехати то вже добре!** Зôйшли ся два мудрагелѣ и розповѣдають собѣ дивнû пригоды. — Що сказавъ бы ты на се? — каже оденъ. — Ѣду я разъ санками по леду на Днѣстрѣ. Конѣ бѣжуть скоро, а мôй Иванъ, якъ звычайно, дрѣмае зъ батогомъ въ руцѣ. Ажь дивлю ся, а передъ нами ополонка оттака завбôльшки. — Иване, бôй ся Бога! — кричу, але се вже нѣчо не помогло. Конѣ пôшли пôдъ лѣдъ, а санки зъ нами такожь. Га! най дѣе ся воля Божа! Ажь дивлю ся, а передъ нами друга ополонка. Вйо на лѣдъ! — кричу Иванови до уха... Иванъ якъ не скропить конѣ батогомъ, конѣ якъ не скочать, гопъ зъ пôдъ леду та просто зъ ополонки на лѣдъ. И мы поѣхали собѣ спокôйно дальше. Таке то склало ся.

— Гм.. вôдповѣдае на се другий мудрагель — и менѣ трафила ся подôбна пригода. И мы такъ' упали въ ополонку зъ санками...

— И що? Певно выскочили другою, такъ якъ я?

— Дежь тамъ? Всѣ мы потопили ся...

— **Незвычайна родина.** Въ ґрафствѣ Честеръ въ Анґліи жие обыватель Джонсъ, що уродивъ ся въ р. 1814, оженивъ ся въ 1847 и мае 33 дѣтей. Пятнайцять разôвъ обдаровала его жѣнка близнятами. Всѣ дѣти жиють, поженили ся або повыходили замужь и тѣшать ся численнымъ потомствомъ. Досить сказати, що Джонсъ мае вôдъ своихъ дѣтей 207 внукôвъ и 40 правнукôвъ. Въ р. 1889 дôстала панѣ Джонсъ нагороду вôдъ одной часописи за те, що она въ цѣлôй Анґліи найбôльше мае дѣтей.

Зъ судовои салѣ.

Процесъ дра Медвея.

(Дальше).

Пôдчасъ вчерашнои розправы переслухувано свѣдкôвъ въ справѣ поєдинку. Треба знати всѣ правила поєдинку, щобы зрозумѣти, о що трибуналови ходило. Перше всього ставлено всѣмъ свѣдкамъ пытанѣ, хто кого вызвавъ. Отже Бродскій мавъ вызвати Медвея, а до Медвея належавъ выбôръ оружія. Условя ставлено якъ найострѣйшû.

Свѣдокъ Слонецкій каже, що поєдинокъ вôдбувъ ся зовсѣмъ гонорово, пôсля правилъ. Передъ поєдинкомъ мавъ Бродскій молити Бога, щобы згинувъ въ поєдинку. Пістолеты були добрû.

Иншû свѣдки кажуть противно, що пістолеты були лихû; ихъ уживано неразъ въ поєдинку и нѣчо нѣкому не сталось. Дръ Ґрекъ показуе пістолетъ, котрымъ стрѣлявъ Медвей, а свѣдки кажуть, що то той самъ, и що вôнъ зовсѣмъ не небеспечный.

Свѣдокъ Барони Берковъ, урядникъ зелѣзницѣ зъ Ярославя, розповѣдае, якъ вôнъ даремно старавъ ся не допустити до поєдинку. Поєдинокъ и на его думку вôдбувъ ся зовсѣмъ правильно. Вôнъ яко секундантъ, волѣвъ пістолеты якъ шаблѣ, бо вôдъ пістолетôвъ въ поєдинку не такъ легко згинути, якъ вôдъ шабель.

Адвокатъ дръ Розвадовскій розповѣдае про старанѧ Бродского и Бродскои о сепарацію и про завѣщанѣ Бродского, въ котрôмъ вôнъ на случай, якъ бы померъ бездѣтно, записавъ маєтокъ матери своѣй и стрыєви въ Тріестѣ, а жѣнцѣ нѣчого не записавъ.

Тому, що въ сали була и п. Яніна, то спытали єѣ о поясненѣ справы зъ завѣщанемъ. Она сказала такъ: — Мого мужа роздразнило се, що родичѣ мои не хотѣли намъ нѣчого дати и вôнъ сказавъ: По моѣй смерти то ще твои родичѣ мають користати въ мого маєтку? Я вôдповѣла, що не хочу нѣякого маєтку.

Свѣдокъ посолъ Том. Розвадовскій оповѣдае знову, якъ вôдбувъ ся поєдинокъ. Бродскій упавъ тому, що руки заложивъ на груди. Якъ бы бувъ инакше державъ руки, то куля була бы не дôстала ся пôдъ паху и въ легки. Пістолеты були лихû, Бродскій згинувъ лише припадково.

Дръ Ґрекъ радивъ, щобы пістолетъ, котрымъ Медвей убивъ Бродского, дати рушникарямъ спробувати для пересвѣдченя, чи вôнъ справдѣ лихій. Внесокъ той мають рѣшити нинѣ. И нинѣ такожь пôзно въ ночи мае запасти засудъ.

(Конець буде.)

Телеграмы.

Гамбурґъ 9 вересня. Вчера занедужало тутъ 655 людей на холеру а померло 315.

Парижъ 9 вересня. На холеру занедужало вчера 69 людей а померло 50; въ Гаврѣ було 19 выпадкôвъ занедужаня а 11 смерти.

Петербургъ 9 вересня. Вітте именованый міністромъ фінансôвъ а его помôчниками Иващенковъ и Єрмоловъ; міністромъ комунікацій именованый Кривошиєвъ а его помôчникомъ ґен.-лейтнантъ Петровъ.

Ґенова 9 вересня. Король и королева приѣхали тутъ на торжество Колюмба.

Розкладъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

(важный вôдъ 1 мая с. р.)

Вôдходять:	Куреръ		Особовый			Мѣшаный
До Кракова	3·07	10·41	5·26	11·01	7·56	—
„ Пôдволочискъ въ Пôдв.	3·10	—	10.02	10·52	—	—
(въ голов. двор.)	2·58	—	9·41	10·26	—	—
„ Черновець	6·36	—	9·56	3·22	10·56	—
„ Стрыя	—	—	6·16	10·21	7·41	—
„ Белзця	—	—	9·51	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	7·36
„ Зымнои Воды	—	—	4·36	—	—	—
Приходять:	**Куреръ**		**Особовый**			**Мѣшаный**
Зъ Кракова	6·01	2·50	9·01	6·46	9·32	—
„ Пôдволоч. на Пôдзам.	—	2·45	9·17	6·55	—	—
„ (на гол. двор).	—	2·57	9·40	7·21	—	—
„ Черновець	10·09	—	7·56	1.42	7·06	—
„ Стрыя	—	—	1·41	9·16	2·35	—
„ Белзця	—	—	4·48	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	8·32

Часъ, львôвскій; рôвниця вôдъ середно-европейского (зелѣзничого) о 35 мінутъ: на зелѣзницяхъ 12 год., у Львовѣ 12 и 35 мін. Цифры товстû и пôдчеркненû мінуты означають часъ нôчный вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Хрохевецкій

ажь 165 лѣтъ, абы разъ оббѣчи доокола сонця. Тогды отже не було ще нѣ землѣ, нѣ Нептуна анѣ нѣякихъ другихъ планетъ, лишь сама свѣтова мрака, а въ єѣ осередку було теперѣшне сонце. Та величезна мрака обертала ся доокола свого осередка, т. є. доокола теперѣшного сонця и творила разомъ зъ нимъ одну величезну кулю. Зъ верха студенѣла та мрачна куля, гусла и стягала ся и якъ бы не та сила, що гнала нею вôдъ осередка, то она була бы може цѣла згусла и — скажѣмъ такъ — облѣпила цѣле сонце. Але черезъ ту силу вôдосередкову, она вôддѣляла ся чимъ разъ бôльше вôдъ осередка, а рôвночасно и гусла чимъ разъ бôльше та стягала ся до купы. Такимъ способомъ вôддѣляли ся вôдъ осередка чимъ разъ бôльше густû перстенѣ тои мраки, котрû все ще, якъ и давнѣйше, обертали ся около свого осередка (сонця), але рôвночасно почали мѣсцями ще бôльше гуснути, збивали ся въ одну велику масу, котра черезъ то, що кружила, прибирала видъ кулѣ и притягала до себе ще бôльше тои мраки зъ цѣлого перстеня такъ, що наконець не було вже первѣстного перстеня, а замѣсть него була лишь куля зъ дуже густои мраки, котра обертала ся и сама доокола себе и заразомъ доокола давного осередка, т. є. доокола сонця. Такимъ способомъ — каже Ляплясъ — повстали всѣ тû планеты, що кружать теперь доокола нашого сонця и творять т. зв. сонѣчну систему, отже: венусъ, меркуръ, земля, марсъ, юпітеръ, сатурнъ и нептунъ.

Але такъ само, якъ зъ первѣстнои мраки, що окружала сонце, вôддѣляли ся перстенѣ, такъ такожь вôддѣляли ся перстенѣ и вôдъ планетъ, а зъ тыхъ другихъ перстенѣвъ творились знову меншû кулѣ, нѣбы товаришѣ планетъ, котрû разомъ зъ своими планетами кружили доокола сонця. Тымъ способомъ потворили ся мѣсяцѣ. Наша земля дôстала тымъ способомъ оденъ мѣсяць, а марсъ два маленькû мѣсячики. Мимоходомъ мусимо тутъ сказати дещо про тû мѣсяцѣ марса, бо они за надто цѣкавû, щобы ихъ можна поминути. До 1877 р. не знавъ нѣхто, що марсъ мае два мѣсяцѣ; ажь въ тôмъ роцѣ удало ся професорови и звѣздареви Галль у Вашінґтонѣ въ Америцѣ вôдкрыти въ дняхъ 11 и 18 серпня оба тû мѣсяцѣ. Оба они мало що бôльшû якъ Львôвъ въ одного кôнця на другій, бо мають въ промѣрѣ лишь по 10 кільометрôвъ; суть то отже кульочки, якû бы вже й чоловѣкъ вôдъ бѣды выдовбавъ въ камѣня, лишь хиба не завѣсивъ бы ихъ у воздусѣ. Оденъ зъ тыхъ мѣсяцѣвъ есть вôддаленый вôдъ марса на 860 миль и потребуе 7 год. и 39 мін., абы оббѣчи доокола него, а другій есть вôддаленый три разы такъ далеко, отже на 2580 миль, и оббѣгае доокола своѣ планеты въ 30 год. и 18 мін. Зъ прочихъ планетъ мають: нептунъ 1 мѣсяць, юпітеръ 4, ураносъ 4, а сатурнъ ажь 8 мѣсяцѣвъ.

(Дальше буде).

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ" буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

всякѝ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадноп провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

$4^1/_2$% листы гіпотечнѝ.	4% пожичку пропінаційну галицку.
5% листы гіпотечнѝ преміованѝ.	5% " " буковиньску.
5% листы гіпотечнѝ безъ преміи.	$4^1/_2$% пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
$4^1/_2$% листы Тов. кредитового земс.	
$4^1/_2$% листы Банку краевого.	$4^1/_2$% пожичку пропінаційну угорску.
$4^1/_2$% пожичку краеву галицку.	

4% угорскѝ Облигаціи индемнизаційнѝ,

котрѝ то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякѝ выльосованѝ, а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, якъ также купоны за готôвку, безъ всѣлякои провізія, а противно замѣсцевѝ лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ. за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить. 2

Чоколяда десерова.

Найбôльша фабрика на свѣтѣ—денна продажь 50.000 к°

Пôдроблюване забезпечено.

Подостаткомъ по всѣхъ лѣпшихъ склепахъ товарôвъ кольоніяльныхъ, по дроґеріяхъ и склепахъ зъ ласôтками, также по цукорняхъ.

Машины до шитя Зінґера

Нôжнѝ въ цѣнѣ 30, 42, 50 и 65 зр.
ручнѝ " 27, 36, 40 и 48 зр.
ратами по 4 зр. мѣсячно, готôвкою 10% таньше.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Іосифъ Иваницкій

механікъ,

головный складъ

Львôвъ, Готель Жоржа

філія

Краковъ, ринокъ ч. 25.

Сотни пейсатыхъ агентôвъ

и факторôвъ зъ покутныхъ складôвъ жидôвскихъ ходять вôдъ хаты до хаты, розносять рôжне дрантє и тѝ машины, що у мене коштують 30 зр., продають по 60 и 70 зр., бо достають за то 25%. Прошу **жадати цѣнникôвъ** и прошу о ласкавѝ порученя. Аґента за ковнѣръ и за дверѣ и карболемъ руки обмыти! 85

Австрійско-угорска

FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, побôльшити его обемъ а то такъ що до формату якъ и що до змѣсту нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, всѣ фінансовѝ и господарскѝ обявы обширно и предметово. Всежь при тôмъ можемо числити, що въ новôй своѣй формѣ нашь зôбльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якѝ на насъ накладае побôльшене обему, высокôсть предплаты зôстае незмѣнена, така якъ доси, бо мы намагаемо знайти бôльше розповсюднене.

Число пробне даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатѝ змѣстомъ числа 1 зр.

Адміністрація: Wien, I. Wollnerstrasse 11

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСІКОНЪ

4 (найновѣйше) выдане

16 елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новѝ, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

Поручае ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера у Львовѣ. 30

Зъ друкарнѣ В. Левиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера